Fylkesmannen i Hordaland

Sakshandsamar, innvalstelefon
Tom N. Pedersen, 55 57 21 19

Vår dato
23.10.2012
Dykkar dato

Vår referanse
2012/13240
Dykkar referanse

Eidesvik Settefisk AS

5443 Bømlo

Rapport frå inspeksjon 27. september 2012

Rapportnummer: 2012.073.I.FMHO

Til stades ved inspeksjonen:

Frå verksemda:
Lars Magne Eidesvik
Mia Eidesvik
Roald Vold
Jon Helge Talmo
Solveig Willis

Frå Fylkesmannen i Hordaland:
Britt Solheim
Tom N. Pedersen

Resultat frå inspeksjonen

Denne rapporten omhandlar avvik og merknader frå inspeksjonen. Dersom vi ikkje får melding om faktiske feil i rapporten innan to veker etter at rapporten er motteken, er rapporten endeleg.

Fylkesmannen i Hordaland fant 16 avvik og under inspeksjonen innan følgjande tema:

- miljømål
- miljørisikovurderingar
- resipientgranskingar
- leiinga (driftsleiinga) sitt ansvar for ytre miljø
- drift og førebyggjande vedlikehald av anlegget

Avvika og merknadene er nærare omtala frå side 3 og utover i rapporten.

Eidesvik Settefisk AS må sende ei skriftleg stadfesting innan **31.desember 2012** på at avvika er retta. Oppfølginga etter inspeksjonen er nærare omtala på side to.

Sissel Storebø
senioringeniør

Tom N. Pedersen
overingeniør

Rapporten er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Kopi til: Bømlo kommune

1. Informasjon om verksemda

Namn: Eidesvik Settefisk AS	**Anleggsnr:** 1219.0055.01
Besøksadresse: 5443 Bømlo	
Postadresse: 5443 Bømlo	
E-post: roald@eidesvikhavfiske.no	**Telefon**: 911 90 952
Kommune: Bømlo	**Organisasjonsnr.:** 972377295
Bransjenr. (NACE-kode): 03.211	**Eigar (org.nr):** 985191840
Løyve sist oppdatert: 8. mai 2003	**Kontrollklasse/risikoklasse:** 4

2. Bakgrunnen for inspeksjonen

Inspeksjonen vart gjennomført for å kontrollere om gjeldande krav fastsett i eller i medhald av forureiningslova med forskrifter blir overhalde. Inspeksjonen går inn som ein del av ein lokal aksjon i Hordaland på matfiskeanlegga og er ein vidareføring av den regionale aksjonen som vart gjennomført i 2011.

Fylgjande hovudtema vart kontrollert:

- miljømål
- miljørisikovurderingar
- resipientgranskingar
- leiinga (driftsleiinga) sitt ansvar for ytre miljø
- drift og førebyggjande vedlikehald av anlegget
- avvikshandtering
- krav i utsleppsløyve

3. Oppfølging etter kontrollen

Verksemda plikter snarast å rette opp avvika som er omtale i denne rapporten. For at Fylkesmannen skal kunne avslutte saka, må de innan 31. desember 2012 sende ei skriftlig tilbakemelding med dokumentasjon som viser korleis avvik er retta, gjerne med bildedokumentasjon.

Varsel om tvangsmulkt
Dersom vi ikkje får tilbakemelding med dokumentasjon på at avvika retta innan frist som er sett, vil Fylkesmannen fatte vedtak om tvangsmulkt, jf. forureiningslova § 73.

Vedtaket om tvangsmulkt må betalast dersom Fylkesmannen ikkje har fått skriftleg stadfesting på at avvika er retta innan fristen.

Ei eventuell tvangsmulkt vil vere på 50 000 kroner.

Verksemda kan kommentere dette varslet. Eventuelle kommentarar må sendast til Fylkesmannen innan to veker etter at denne rapporten er motteken, jf. § forvaltningslova § 16.

4. Kontrollgebyr

Fylkesmannen varsla i e-post 28. august 2012 at Eidesvik Settefisk AS vil få eit gebyr på kroner 4 500 for inspeksjonen, jf. forureiningsforskrifta § 39-7. Dette er gebyrsats 4. Faktura blir ettersendt frå Klima- og forureiningsdirektoratet.

De har rett til å klage på valet av gebyrsats innan tre veker etter at de har fått denne rapporten. Klagen må innehalde den eller dei endringane de ønskjer. Den bør vere grunngjeven og skal sendast til Fylkesmannen.

5. Offentleggjering

Denne rapporten vil vere tilgjengeleg for ålmenta via Fylkesmannen i Hordaland sin postjournal på www.fylkesmannen.no/hordaland jf. offentleglova.

6. Dokumentunderlag

- forureiningslova
- avfallsforskrifta kapittel 11 om farleg avfall
- internkontrollforskrifta
- utsleppsløyve til verksemda
- dokumentasjon som verksemda la fram under kontrollen

Informasjon om regelverket finn du på www.klif.no og www.regelhjelp.no.

Definisjonar

- **Avvik**: brot på krav fastsett i eller i medhald av helse-, miljø- og sikkerheitslovgjevinga (for eksempel brot på krav i forureiningslova, produktkontrollova og forskrifter heimla i desse lovene eller krav og vilkår fastsett i løyve eller dispensasjonar).
- **Merknad**: eit forhold som miljøvernmyndigheitene meiner det er nødvendig å påpeike for å ivareta helse og miljø og som ikkje er omfatta av definisjonen for avvik.

7. Avvik

Vi fann følgjande avvik under inspeksjonen:

☒ Avvik innanfor tema: Miljømål

Avvik frå:

- *Internkontrollforskrifta § 5 pkt. 2,3,4 og 8*

☒ 1a Det er ikkje sett miljømål for anlegget for kva som er akseptabel forureining og påverking av resipienten.

☒ 1b Leiinga har ikkje evaluert om verksemda sine miljømål om ikkje å forureine resipienten på ein uakseptabel måte er nådd.

☐ 1c Miljømåla er ikkje gjort kjent for dei tilsette i verksemda.

Kommentarar:

Til 1a)
Verksemda skal ha vurdert kva som er akseptabel forureining og påverknad av resipienten ved drift av anlegget. Ut frå dette skal verksemda setje miljømål som sikrar at drifta ikkje medfører unødig forureining av det ytre miljø. Desse måla skal gjelda for anlegget/lokaliteten, og dei skal vera konkrete og dokumenterte slik at ein veit om måla er nådde eller ikkje.

Til 1b)
Leiinga skal vurdere om måla er nådd eller ikkje. Denne vurderinga skal visa om mål og delmål er nådde, eller om drifta må justerast for å oppnå dette.

☒ Avvik innanfor tema: Miljørisikovurderingar

Avvik frå:

- *Internkontrollforskrifta § 5 punkt 6, 7 og 8*
- *Produktkontrollova § 3a*

☒ 2a Det er ikkje utført miljørisikovurderingar for å førebyggje at anlegget gir uakseptabel forureining av resipienten.

☒ 2b Verksemda sine risikovurderingar av forureiningsfare og effektar av kjemikaliebruk i resipienten er ikkje konkrete, dokumenterte og / eller anleggs- / lokalitetsspesifikke.

☒ 2c Verksemda har i si risikovurdering ikkje sett kriterium for kva som er akseptabel forureining frå verksemda for å sikre ein tilfredsstillande tilstand i resipienten.

☒ 2d Tilrådingar og konklusjonar i risikovurderinga er ikkje følgt opp og lukka og/eller det er ikkje laga ein tidsfesta handslingsplan for oppfølginga.

☒ 2e Verksemda si risikovurdering er ikkje oppdatert.

☐ 2f Verksemda har ikkje ein beredskapsplan som omtalar dei hendingane som er omtala i risikovurderinga for ytre miljø, til dømes massedød, akutte utslepp av diesel/olje og andre kjemikal.

☐ 2g Verksemda har ikkje ei prosedyre for sitt arbeid med risikovurderingar.

☒ 2h Verksemda manglar dokumentert rutine for substitusjon av lusemidla og andre kjemikal/legemiddel.

Kommentarar:
Verksemda har nettopp tilsett ein person som skal ta seg av HMS - arbeidet og IK arbeidet. Vidare har bedrifta heilt nyleg kjøpt eit IK system frå Salmon Group og dette skal takast i bruk i bedrifta i nær framtid. Det er viktig at alle tilsette blir med i den prosessen.

Til 2a)
Anlegget må kjenna til risikoen for forureining ved vanleg drift og ved alle arbeidsoperasjonar og uønska hendingar som kan oppstå på anlegget. Anlegget må også kjenna til kva for kjemikaliar og medisin som blir brukte og kva for effekt desse har på miljøet. Ut frå dette kan ein så laga ordningar og rutinar for å minska risikoen for utslepp og forureining, og beredskapsplanar for uønska hendingar. I arbeidet med risikovurderingar er det viktig å vita kva som er gjort av slike vurderingar og tiltak tidlegare, og alle miljørisikovurderingar skal derfor vera skriftlege. Ammoniakk nytta i kjøleanlegget må og vere med i risikoanalysen.

Til 2b)
Miljørisikovurderinga skal gjelda for anlegget på lokaliteten. Den må munna ut i handlingsplanar og konkrete rutinar som skal følgjast, og desse skal vera skriftlege.

Til 2c)
For å kunne vurdere risikoen er det avgjerande at verksemda har sett konkrete kriterium for kva som er akseptabel forureining etter gjeldande regelverk, eigne miljømål og for å sikre ein god tilstand i resipienten.

Til 2d)
Sjå punkt 2b) ovanfor. Alle handlingsplanar og planar for tiltak skal ha tidsfristar og skal sei kven som er ansvarleg for at dei vert gjennomførde.

Til 2e)
Miljørisikovurderinga skal vere tilpassa anlegget si drift og dei endringane som skjer i driftsmåtar, nytt utstyr, nye fôrtypar, kjemikaliar, medisinar m.v. Den skal også ta omsyn til endringar i miljøet rundt anlegget, og må fanga opp endringar som vert gjort ut frå andre omsyn, som til dømes arbeidsmiljø. Den skal difor oppdaterast, anten ved faste intervall eller når større endringar vert gjorde.

Til 2h)
Verksemda skal risikovurdere sine kjemikalie, inkludert legemidlar og lusemidlar med tanke på substitusjon til meir miljøvenlege/ mindre helseskadelege alternativ. Dei kjemikalia som har høgast risiko bør vurderast for substitusjon oftare enn meir miljøvennlege alternativ.

Verksemda skal vurdera miljørisikoen ved alle kjemikaliane dei brukar. Dette er til dømes medisinar, lusemiddel, drivstoff m.v. Det er eit krav i produktkontrollova om at alle som brukar kjemikalie med miljørisiko skal vurdera om det finst alternative stoff med mindre. Desse alternativa skal veljast dersom det kan gjerast utan urimeleg ulempe eller kostnad. Dei kjemikalia som har høgast risiko bør vurderast for substitusjon oftare enn meir miljøvennlege alternativ.

☒ Avvik innanfor tema: Resipientgranskingar

Avvik frå:
Internkontrollforskrifta § 5 punkt 6 og 7

☐ 3a Verksemda har ikkje tilstrekkeleg kunnskap/oversikt over korleis den påverkar resipienten.

☒ 3b Det er ikkje utført tilfredsstillande miljøgransking som viser korleis oppdrettsanlegget påverkar tilstanden i resipienten.

☐ 3c Verksemda har ikkje rutine for å vurdere om motteken dokumentasjon for resipienttilstand held tilstrekkeleg kvalitetsnivå (kvaliteten på MOM B/C).

☒ 3d Verksemda har ingen rutine for å vurdere om det er behov for resipientgranskingar.

Kommentarar:

Til 3b)
Det viktigaste spørsmålet som rapportar og resultat frå undersøkingar og overvaking skal svara på, er om påverknaden frå anlegget er så liten at resipienten tåler den. MOM B og C gjev svar på om den organiske belastninga frå anlegget er akseptabel, men verksemda må sikra seg at t.d. miljøgifter, medisinrestar og impregneringsrestar ikkje fører til uakseptabel forureining, likeeins om det finst andre kjelder i nærleiken som kan føra til forureining.

Bedrifta hadde krav i utsleppsløyvet om at det skulle gjerast resipientgransking innan 2005. Arbeidet er gjort, men rapporten er ikkje ferdig og vil bli ettersendt til Fylkesmannen.

Til 3d)
Verksemda har ikkje sett kriterier for når/om det er trong for resipientgranskingar. Skriftlege rutinar skal innehalde kva for endringar ved anlegget eller ytre faktorar, som fører til endring av skadeverknad i resipienten og dermed endring av status. Kriteriene skal vere dokumentert i verksemda sin internkontroll.

☒ Avvik innanfor tema: Leiinga (driftsleiinga)sitt ansvar for ytre miljø

Avvik frå:
Internkontrollforskrifta § 5 punkt 4, 5 og 8

☒ 4a Internkontroll-/HMS-arbeidet for ytre miljø er ikkje etterspurt av leiinga.

☐ 4b Verksemda har ikkje gjort ei dokumentert vurdering om anlegget sin påverknad på resipienten er akseptabel eller ikkje.

Kommentarar:

Til 4a)
Den som er ansvarleg pliktar å sjå til at internkontrollen vert kontrollert og gjennomgått for å sikre at han fungerer som forventa. I dette ligg at ein har plikt til å vurdere internkontrollen kontinuerleg for å fange opp manglar. Referat frå leiinga sin oppsummering, eller andre møte der miljøarbeidet vert summert opp av leiinga, skal innehalde punkt om tilhøve som påverkar ytre miljø som til dømes miljørisiko, resipientpåkjenning og vedlikehald av utsleppsrelatert utstyr etc.

☒ Avvik innanfor tema: Drift og førebyggjande vedlikehald av anlegget

Avvik frå:

- *Internkontrollforskrifta § 5 punkt 6 og 7*
- *Avfallsforskrifta kapittel 11*

☐ 5a Fôringsrutinar er ikkje dokumentert i verksemda sin internkontroll.

☐ 5b Rutine for dødfiskhandtering er ikkje dokumentert i verksemda sin internkontroll.

☐ 5c Rutine for overvaking av botnen under merdane er ikkje dokumentert i verksemda sin internkontroll.

☒ 5d Rutine for kjemikal og legemidlar er ikkje dokumentert i verksemda sin internkontroll.

☒ 5e Verksemda sin rutine for avfallshandtering og lagring av farleg avfall er mangelfull.

Kommentarar:

Til 5a)-5d)
Viktige driftsrutiner for drift som kan påverke ytre miljø skal vere dokumentert og inngå i internkontrollen. At dette finst skriftleg, sikrar god kontinuitet og opplæring og at operasjonane vert utførde i tråd med leiinga sine mål.

Til 5e)
Verksemda skal ha rutiner for handtering av farleg avfall og kjemikal, lagring og deklarering. Rutinene skal omhandle alle typar avfall som kan oppstå ved anlegget. Dei skal visa korleis desse skal lagrast, merkast, sikrast, deklarerast og leverast til lovleg mottak. Rutinane skal også sikra at farleg avfall vert levert ofte nok.

Eidesvik Settefisk har det meste på plass her, men mangla deklarasjonsskjema for dei små fraksjonane med farleg avfall (lysrør, batteri, etc.).

☒ 5h Det er ikkje dokumentert rutine/system for periodisk/førebyggjande vedlikehald av utsleppsrelatert utstyr.

☒ 5i Det er ikkje utført eller føreligg ikkje dokumentasjon frå tilstandskontroll og vedlikehald av utsleppsrelatert utstyr. Dette gjeld for følgjande utstyr: dieseltankar eller andre tankanlegg, inkludert slangar/røyrsystem og anna tilhøyrande utstyr.

☐ 5j Det er ikkje utført eller føreligg ikkje dokumentasjon frå tilstandskontroll og vedlikehald av utsleppsrelatert utstyr. Dette gjeld for følgjande utstyr: fôringssystem/utstyr inkludert slangar og anna tilhøyrande utstyr.

☐ 5k Det er ikkje utført eller føreligg ikkje dokumentasjon frå tilstandskontroll og vedlikehald av utsleppsrelatert utstyr. Dette gjeld for følgjande utstyr: utstyr/system for opptak og handtering/mellomlagring av død fisk.

☐ 5l Det er ikkje utført eller føreligg ikkje dokumentasjon frå tilstandskontroll og vedlikehald av utsleppsrelatert utstyr. Dette gjeld for følgjande utstyr: utsleppsrelaterte alarmar eller anna overvakingsutstyr (t.d. funksjonstesting av slikt utstyr)

☐ 5m Det er ikkje utført eller føreligg ikkje dokumentasjon frå tilstandskontroll og vedlikehald av utsleppsrelatert utstyr. Dette gjeld for følgjande utstyr: **……**

☐ 5n Det er ikkje utført eller det føreligg ikkje dokumentasjon frå kontroll og vedlikehald av reinseanlegget

☐ 5o Det er ikkje utført eller det føreligg ikkje dokumentasjon frå kontroll og vedlikehald av slamtanker

☒ 5p Verksemda har ikkje etablert kriterium for kva som er tilfredstillande tilstand på utsleppsrelatert utstyr.

Kommentarar:

Til 5h)
Verksemda skal kontrollera tilstanden på utsleppsrelatert utstyr, slik at utilsikta spel kan førebyggjast. Rapporter frå tilstandskontrollen skal innehalde konklusjonar og tilråding om tiltak for utbetringar Tilrådingane skal vere følgt opp med tiltak, ansvarleg for at tiltak vert gjennomførde og fristar for når dei skal vera gjennomførde. Døme på utsleppsrelatert utstyr er:

- fôringsanlegg, fôrslanger
- fôrlager
- system for å avslutte fôring til rett tid, for eksempel kameraovervaking
- oppsamlingsarrangement for død fisk
- ensileringstank
- dieseltanker
- overfyllingsvern
- koplingar og røyr
- kjemikalielager og lager for farleg avfall
- mm.

Til 5p)
For å kunne vurdere om den tekniske tilstanden på utsleppsrelatert utstyr er god nok, må verksemda ha dokumenterte kriterium for kva tilstand som er tilfredsstillande og fristar for når utstyrer skal oppgraderast eller skiftast ut.

8. Merknader

Fylkesmannen har mottatt klage frå nabo. Denne klagen har Eidesvik settefisk ikkje fått skriftleg, men har kjennskap til vedkomande klagar då han ved fleire høve har ført klagene fram i media.

Klage går på forureining i Eidesvika. Fylkesmannen hadde synfaring under tilsynet. På det tidspunktet var det ikkje råd å sjå at utslepp frå settefiskanlegget kom inn i vika. Området er grunt og mudrete, noko som tyder på dårleg vassutskifting sjølv om det ligg nær ope hav. Det kunne ikkje observerast avsetning av organisk materiale i strandsona, men på sjøbotnen var det eit kvitt lag som ikkje kunne identifiserast (foto). Inst i vika hadde det blitt mudra, men vi veit ikkje når dette vart gjort. Fylkesmannen avventar rapporten frå resipientgranskinga før det blir teke avgjerd om trong for vidare undersøkingar eller oppfølging i Eidesvika.

9. Bilde

Sjøbotn på grunt vatn i Eidesvika.